

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 19 juni 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Artikel 45 FEUF — Direktiv 2004/38/EG — Artikel 7 — Begreppet arbetstagare — Unionsmedborgare som tillfälligt upphörde att arbeta på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen”

I mål C-507/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Supreme Court of the United Kingdom (Förenade kungariket) genom beslut av den 31 oktober 2012, som inkom till domstolen den 8 november 2012, i målet

Jessy Saint Prix

mot

Secretary of State for Work and Pensions,

ytterligare deltagare i rättegången:

AIRE Centre,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano (referent) samt domarna A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger och S. Rodin,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: enhetschefen M.-A. Gaudissart,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 november 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Jessy Saint Prix, genom R. Drabble, QC, befullmäktigad av M. Spencer, solicitor,
- AIRE Centre, genom J. Stratford, QC, och M. Moriarty, barrister, befullmäktigade av D. Das, solicitor,

* Rättegångsspråk: engelska.

- Förenade kungarikets regering, genom V. Kaye och A. Robinson, båda i egenskap av ombud, biträdda av B. Kennely och J. Coppel, barristers,
- Polens regering, genom B. Majczyna och M. Szpunar, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom C. Tufvesson, J. Enegren och M. Wilderspin, samtliga i egenskap av ombud,
- Eftas övervakningsmyndighet, genom X. Lewis, M. Moustakali och C. Howdle, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 12 december 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av begreppet "arbetstagare" i den mening som avses i artikel 45 FEUF och artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, s. 77, och rättelser i EUT L 229, s. 35, och EUT L 197, 2005, s. 34).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Jessy Saint Prix och Secretary of State for Work and Pensions (nedan kallad Secretary of State) beträffande Secretary of States beslut att inte bevilja Jessy Saint Prix försörjningsstöd.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 2–4 och 31 i direktiv 2004/38 anges följande:
  - "(2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i [EG-] fördraget.
  - (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda [egenföretagare] som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.
  - (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen [(EGT L 257, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33) i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2434/92 av den 27 juli 1992 (EGT L 245, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 160)] och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och

bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, [(EGT L 257, s. 13; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 44)] rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, [(EGT L 172, s. 14; svensk specialutgåva, område 6, volym 1, s. 135)] rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, (EGT L 180, s. 26; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 58)] rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma (EGT L 180, s. 28; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 60)] och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande [(EGT L 317, s. 59)].

...

(31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmänstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.”

4 I artikel 1 a i direktiv 2004/38 anges följande:

”I detta direktiv fastställs

a) villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium.”

5 Artikel 7 i nämnda direktiv har rubriken ”Uppehållsrätt för längre tid än tre månader”. I artikel 7.1 och 7.3 föreskrivs följande:

”1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen

a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, ...

...

3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:

a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.

c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.

d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.”

6 Artikel 16.1 och 16.3 i samma direktiv har följande lydelse:

”1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlemsstaten skall ha permanent uppehållsrätt där. ...

...

3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.”

Lagstiftningen i Förenade kungariket

7 1992 års lag om sociala avgifter och sociala trygghetsförmåner (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) och 1987 års (allmänna) förordning om försörjningsstöd (Income Support (General) Regulations 1987) utgör den tillämpliga lagstiftningen om försörjningsstöd.

8 Försörjningsstöd är en förmån som efter inkomstprövning kan beviljas olika personkategorier. Bland dessa återfinns enligt artikel 4ZA i den nämnda förordningen, jämförd med punkt 14 b i bilaga 1B till samma förordning, kvinnor som är eller har varit ”[gravida] men endast för en period som börjar 11 veckor före den vecka då förlossningen beräknas äga rum och som slutar 15 veckor efter att graviditeten har avslutats”.

9 För att förmånen ska beviljas krävs det enligt artikel 124.1 b i 1992 års lag om sociala avgifter och sociala trygghetsförmåner att den bidragsberättigades inkomster inte överstiger det ”tillämpliga belopp” som fastställts. När detta belopp uppgår till noll utgår inga förmåner.

10 Enligt punkt 17 i 1987 års (allmänna) förordning om försörjningsstöd uppgår det fastställda tillämpliga beloppet för ”en person från utlandet”, till noll.

11 I artikel 21AA.1 i förordningen definieras begreppet ”person från utlandet” som ”en sökande som inte är varaktigt bosatt i Förenade kungariket...”.

12 För att anses vara varaktigt bosatt i Förenade kungariket måste den person som ansöker om försörjningsstöd, enligt artikel 21AA.2 i samma förordning, ha ”uppehållsrätt” i den medlemsstaten.

13 I artikel 21AA.4 i förordningen föreskrivs följande:

”En sökande ska inte anses som en person från utlandet om han eller hon är

- a) anställd enligt direktiv [2004/38],
- b) egenföretagare enligt det direktivet,
- c) en person som behåller den ställning som avses i a eller b ovan enligt artikel 7.3 i samma direktiv,
- d) en person som är familjemedlem, i den mening som avses i artikel 2 i detta direktiv, till en sådan person som avses i a, b eller c ovan,
- e) en person som har permanent uppehållsrätt i Förenade kungariket enligt artikel 17 i direktivet.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 14 Jessy Saint Prix är en fransk medborgare som reste in i Förenade kungariket den 10 juli 2006. Hon arbetade där huvudsakligen som lärarassistent från den 1 september 2006 till den 1 augusti 2007. Därefter registrerade hon sig på en kurs för utökad behörighet för pedagoger (Post-Graduate Certificate in Education) vid Londons universitet. Den planerade studieperioden löpte från den 17 september 2007 till den 27 juni 2008.
- 15 Under denna period blev hon gravid med beräknat förlossningsdatum den 2 juni 2008.
- 16 Den 22 januari 2008 anmälde Jessy Saint Prix sig till ett bemanningsföretag med hopp om att få arbeta på en gymnasieskola och avbröt därför sina studier vid universitetet i London från och med den 1 februari 2008. Då något sådant arbete inte fanns arbetade hon som vikarie i förskolan. Den 12 mars 2008, då hon var gravid i sjätte månaden, blev arbetet med att ta hand om förskolebarn för krävande, varför hon slutade arbetet. Under några dagar sökte hon utan framgång ett arbete som var mer lämpligt för hennes gravida tillstånd.
- 17 Den 18 mars 2008, det vill säga elva veckor före beräknat förlossningsdatum, ansökte Jessy Saint Prix om försörjningsstöd. Secretary of State avsåg att avslå ansökan genom beslut av den 4 maj 2008, varpå Jessy Saint Prix överklagade beslutet till First-tier Tribunal.
- 18 Den 21 augusti 2008, det vill säga tre månader efter hennes barns för tidiga födelse, började Jessy Saint Prix arbeta igen.
- 19 I beslut av den 4 september 2008 biföll First-Tier Tribunal Jessy Saint Prix överklagande. Secretary of States överklagande av det avgörandet bifölls senare den 7 maj 2010 av Upper Tribunal. Sedan Court of Appeal fastställt avgörandet från Upper Tribunal överklagade Jessy Saint Prix till den hänskjutande domstolen.
- 20 Den hänskjutande domstolen är i tvivel om huruvida en gravid kvinna som tillfälligt upphör att arbeta på grund av sin graviditet kan anses som "arbetstagare" vad gäller den fria rörligheten för arbetstagare enligt artikel 45 FEUF och uppehållsrätten enligt artikel 7 i direktiv 2004/38.
- 21 Begreppet arbetstagare definieras, enligt vad den hänskjutande domstolen har konstaterat, varken i artikel 45 FEUF eller i artikel 7 i det nämnda direktivet.
- 22 Den hänskjutande domstolen anser i huvudsak att unionslagstiftaren, genom att anta det nämnda direktivet, förvisso har haft för avsikt att kodifiera befintlig lagstiftning och rättspraxis men att samma lagstiftare emellertid inte har velat utesluta att begreppet arbetstagare senare utvecklats med hänsyn till situationer som inte uttryckligen avsågs då direktivet antogs. EU-domstolen skulle därför, med beaktande av sådana särskilda omständigheter som dem som kännetecknar graviditet och de omedelbara sviterna av förlossningen, kunna besluta att utvidga begreppet till att gälla gravida kvinnor som lämnar sin anställning under en skälig period.
- 23 Mot denna bakgrund beslutade Supreme Court of the United Kingdom att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
  - "1. Ska den uppehållsrätt en 'anställd' har enligt artikel 7 i direktiv [2004/38] tolkas så, att den endast gäller för personer (i) som befinner sig i ett befintligt anställningsförhållande, (ii) som (åtminstone i vissa fall) söker arbete, eller (iii) som omfattas av bestämmelsens utvidgade tillämpningsområde enligt artikel 7.3 [i direktivet]? Eller ska [artikel 7 i direktivet] tolkas så, att den inte hindrar att ytterligare personer fortsätter att betraktas som 'anställda' i detta avseende?"

2. a) Om det sistnämnda är fallet, omfattas även en kvinna som av godtagbara skäl upphör att arbeta eller att söka arbete på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen?
- b) Om ovanstående fråga besvaras jakande, omfattas nämnda kvinna av bestämmelserna i nationell rätt om vid vilken tidpunkt det är godtagbart att upphöra att arbeta eller att söka arbete?"

Prövning av tolkningsfrågorna

- 24 Den hänskjutande domstolen har ställt frågorna, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida unionsrätten och i synnerhet artikel 45 FEUF och artikel 7 i direktiv 2004/38 ska tolkas så, att en kvinna som upphör att arbeta eller att söka arbete på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen behåller sin ställning som "arbetstagare" i den mening som avses i dessa bestämmelser.
- 25 För att besvara frågorna ska det inledningsvis erinras om att det följer av skälen 3 och 4 i det nämnda direktivet att dess syfte är att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av unionsmedborgarnas grundläggande individuella rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna, för att göra det lättare att utöva denna rätt. Detta ska ske genom att en enda rättsakt utarbetas som kodifierar och ser över de unionsrättsliga instrument som gällde före direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom Ziolkowski och Szeja, C-424/10 och C-425/10, EU:C:2011:866, punkt 37).
- 26 Det följer härvid av artikel 1 a i direktiv 2004/38 att direktivet syftar till att klargöra villkoren för att utöva denna rätt. Ett av dessa villkor, vad gäller vistelse under längre tid än tre månader, är det villkor som anges i artikel 7.1 a i detta direktiv, enligt vilket unionsmedborgarna ska ha ställning som anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, dom C-140/12, EU:C:2013:565, punkt 53 och där angiven rättspraxis).
- 27 I artikel 7.3 i det nämnda direktivet preciseras att vid tillämpning av artikel 7.1 a i samma direktiv ska en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i vissa specifika fall, nämligen om personen har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, i vissa fall om personen har drabbats av ofrivillig arbetslöshet eller under vissa omständigheter om personen inleder en yrkesutbildning.
- 28 Domstolen konstaterar emellertid att artikel 7.3 i direktiv 2004/38 inte uttryckligen behandlar situationen då en kvinna befinner sig i en särskild situation på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen.
- 29 Det ska härvid erinras om att enligt domstolens fasta praxis ska en tydlig åtskillnad göras mellan graviditet och sjukdom, i det att graviditet inte på något sätt kan jämföras med ett sjukdomstillstånd (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom Webb, C-32/93, EU:C:1994:300, punkt 25 och där angiven rättspraxis).
- 30 En kvinna som befinner sig i samma situation som Jessy Saint Prix, som tillfälligt upphör att arbeta med anledning av slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen, kan följaktligen inte anses som en person som har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom enligt artikel 7.3 a i direktiv 2004/38.

- 31 Det följer emellertid inte av direktivets artikel 7 i dess helhet eller av andra bestämmelser häri att detta innebär att en unionsmedborgare som inte uppfyller villkoren i denna artikel under sådana omständigheter systematiskt berövas sin ställning som arbetstagare i den mening som avses i artikel 45 FEUF.
- 32 Den kodifiering som direktivet avser av de unionsinstrument som gällde före direktivet och som uttryckligen syftar till att underlätta för unionsmedborgarna att utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna kan inte i sig begränsa räckvidden av begreppet arbetstagare i den mening som avses i EUF-fördraget.
- 33 Domstolen erinrar härvid om att det framgår av dess fasta praxis att begreppet arbetstagare, i den mening som avses artikel 45 FEUF, ska ges en vid tolkning då det definierar tillämpningsområdet för en grundläggande rättighet som föreskrivs i EUF-fördraget (se, för ett liknande resonemang, dom N., C-46/12, EU:C:2013:97, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 34 Det var utifrån detta perspektiv som domstolen slog fast att en medborgare i en medlemsstat som har använt sig av rätten till fri rörlighet för arbetstagare och som har förvärvat arbetat i en annan medlemsstat än den där han eller hon är bosatt omfattas, oavsett bosättningsort och nationalitet, av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF (se, bland annat, domarna Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, punkt 31, och Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, punkt 17).
- 35 Domstolen har således även fastställt att enligt artikel 45 FEUF ska såsom arbetstagare anses en person som under en viss tid, till förmån för någon annan och enligt dennes anvisningar, utför tjänster i utbyte mot vilka han erhåller ersättning. När anställningsförhållandet har upphört förlorar den berörde i princip sin ställning som arbetstagare, med förbehåll emellertid för dels att denna egenskap kan få vissa verkningar efter att anställningsförhållandet har upphört, dels att även en person som verkligen söker arbete ska betraktas som arbetstagare (se dom Caves Krier Frères, C-379/11, EU:C:2012:798, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 36 Såvitt gäller förevarande mål finner domstolen därför anledning att understryka att den fria rörligheten för arbetstagare medför en rätt för medlemsstaternas medborgare att röra sig fritt i andra medlemsstater och uppehålla sig där för att söka arbete (se, bland annat, dom Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, punkt 13).
- 37 Ställning som arbetstagare i den mening som avses i artikel 45 FEUF, liksom de rättigheter som följer av denna ställning, är således inte nödvändigtvis beroende av att det föreligger ett anställningsförhållande eller att ett sådant förhållande fortlöper i praktiken (se, för ett liknande resonemang, dom Lair, 39/86, EU:C:1988:322, punkterna 31 och 36).
- 38 Till skillnad från vad Förenade kungarikets regering har gjort gällande kan det under dessa omständigheter inte hävdas att artikel 7.3 i direktiv 2004/38 uttömmande räknar upp de omständigheter då en migrerande arbetstagare som inte längre befinner sig i ett anställningsförhållande ändå kan fortsätta att åtnjuta denna ställning.
- 39 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande – vilket parterna i det nationella målet inte har bestritt – att Jessie Saint Prix var anställd i Förenade kungariket innan hon tre månader före sitt barns födelse upphörde att arbeta på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen. Hon lämnade inte Förenade kungariket under den period då hon hade upphört att yrkesarbeta och återupptog sitt arbete tre månader efter att barnet fötts.
- 40 Det förhållandet att nämnda begränsningar tvingar en kvinna att upphöra med ett förvärvsarbete under den period som är nödvändig för henne att återhämta sig berövar henne i princip inte hennes ställning som "arbetstagare" i den mening som avses i artikel 45 FEUF.

- 41 Den omständigheten att personen i fråga i praktiken inte stod till arbetsmarknadens förfogande i den mottagande medlemsstaten under några månader innebär inte att personen upphört att tillhöra arbetsmarknaden under denna period, förutsatt att hon återupptar sitt arbete eller hittar en annan anställning inom en skälig tid efter förlossningen (se, analogt, dom Orfanopoulos och Oliveri, C-482/01 och C-493/01, EU:C:2004:262, punkt 50).
- 42 För att avgöra om den tid som förflutit mellan förlossningen och tidpunkten då vederbörande återupptog sitt arbete kan anses skälig ankommer det på den berörda nationella domstolen att beakta samtliga specifika omständigheter i det nationella målet och tillämpliga nationella regler om mammaledighetens längd i enlighet med artikel 8 i rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar (tionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 348, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 6, s. 3).
- 43 Den lösning som valts i punkt 41 ovan är förenlig med det syfte som eftersträvas med artikel 45 FEUF, nämligen att göra det möjligt för en arbetstagare att röra sig fritt inom de andra medlemsstaterna och att uppehålla sig i dessa medlemsstater i syfte att inneha en anställning där (se dom Uecker och Jacquet, C-64/96 och C-65/96, EU:C:1997:285, punkt 21).
- 44 En kvinnlig unionsmedborgare skulle nämligen, såsom kommissionen påpekat, avskräckas från att utöva sin rätt till fri rörlighet om hon – för det fall hon var gravid i den mottagande medlemsstaten och av denna anledning lämnade sin anställning, även om så endast för en kortare period – skulle riskera att förlora sin ställning som arbetstagare i denna stat.
- 45 Det ska vidare erinras om att unionsrätten garanterar kvinnor ett särskilt skydd vid moderskap. Härvid ska särskilt nämnas artikel 16.3 i direktiv 2004/38, vari det föreskrivs att vid beräkningen av den fortlöpande period av fem års lagligt uppehåll i den mottagande medlemsstaten som ger unionsmedborgarna möjlighet att få permanent uppehållsrätt där ska stadigvarande uppehåll exempelvis inte påverkas av frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, till exempel graviditet och förlossning.
- 46 Om frånvaro som motiveras av viktiga skäl, till exempel graviditet och förlossning, inte, vad gäller nämnda skydd, påverkar det stadigvarande uppehåll på fem år i den mottagande medlemsstaten som krävs för att beviljas en sådan uppehållsrätt, kan de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen, vilka tvingar en kvinna att tillfälligt upphöra att arbeta, i ännu mindre utsträckning medföra att kvinnan förlorar sin ställning som arbetstagare.
- 47 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska de tolkningsfrågor som ställts av den hänskjutande domstolen besvaras enligt följande. Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att en kvinna som upphör att arbeta eller att söka arbete på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen behåller sin ställning som arbetstagare i den mening som avses i denna bestämmelse under förutsättning att hon återupptar sitt arbete eller hittar en annan anställning inom skälig tid efter att hennes barn fötts.

Rättegångskostnader

- 48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att en kvinna som upphör att arbeta eller att söka arbete på grund av de fysiska begränsningar som följer i slutet av graviditeten och sviterna av förlossningen behåller sin ställning som arbetstagare i den mening som avses i denna bestämmelse under förutsättning att hon återupptar sitt arbete eller hittar en annan anställning inom skälig tid efter att hennes barns fötts.

Underskrifter